

*Робоча програма
і плани
семінарських занять
за курсом*

*Управління
розвитком персоналу*

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**Лукьянченко Н.Д.,
Савченко Г.А
Марценюк О.А.**

УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ПЕРСОНАЛУ

ДОНЕЦЬК: ДОННУ 2005

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**РОБОЧА ПРОГРАМА
І ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТТЬ ЗА КУРСОМ
„УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ПЕРСОНАЛУ”**

(для спеціалістів і магістрів спеціальності 0109
денної, заочної і прискореної форм навчання)

Затверджено на засіданні
кафедри управління
персоналом і економіка праці
Протокол № 1 від 5.09.2003 г.

ДОНЕЦЬК: ДОННУ 2003

Робоча програма і плани семінарських занять за курсом „Управління розвитком персоналу” (для спеціалістів і магістрів спеціальності 0109 денної, заочної і прискореної форм навчання) /Укладачі: Н.Д.Лук’янченко, Г.О.Савченко, Марценюк О.В. – Донецьк: ДонНУ, 2003. – с.

Викладена робоча програма за усіма темами курсу „Управління розвитком персоналу”. Особлива увага приділена вивченню принципів, структури і специфіки управління трудовими ресурсами в умовах створення в Україні ринкової економіки. Акцентується увага на питаннях атестації персоналу, плануванню трудової кар’єри і роботи з кадровим резервом.

Укладачі: Н.Д.Лук’янченко

Г.О.Савченко

О.В.Марценюк

Відповідальний за випуск

Н.А.Балтачєєва

ЗМІСТ

1. <i>Анотація</i>	4
2. <i>ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ДИСЦИПЛІНИ</i>	5
3. <i>ЗМІСТ ЛЕКЦІЙ ЗА КУРСОМ</i>	6
4. <i>ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТТЬ</i>	13
5. <i>ТЕМИ РЕФЕРАТІВ</i>	31
6. <i>ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ЕКЗАМЕНУ</i>	33
7. <i>САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ НАД КУРСОМ</i>	37
8. <i>КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ</i>	38

Анотація

Мета курсу – створити сприятливі умови для здобуття спеціалістами і магістрами конкретних переваг на ринку праці шляхом органічного поєднання фундаментальних знань теорії з практичним досвідом.

Задачі курсу:

- ознайомити студентів з методологічними аспектами управління трудовими ресурсами, з нормативно-правовою базою управління трудовими ресурсами;
- прищепити випускникам університету навички: відповідального ставлення до своїх обов'язків, самостійного цілеспрямованого пошуку потрібної інформації, чіткої організації праці, раціонального використання завжди обмеженого робочого часу, оперативного звітування про виконану роботу;
- стимулювати самостійне вивчення студентами теоретичних основ дисциплін навчального плану;
- закріпити знання теорії шляхом поглибленого вивчення на базах виробничої практики стану справ згідно з затвердженими програмами практичної підготовки;
- підготувати якісну дипломну роботу на реальних показниках діяльності організацій;
- сформувати конкурентоспроможного випускника ДонНУ здатного здобути прийнятне робоче місце на ринку праці та мати переваги щодо кваліфікаційно-посадового посування.

Методи проведення занять: лекції, практичні заняття, самостійна робота студентів.

Форми контролю: проміжний контроль самостійної роботи студентів; підсумковий контроль – екзамен.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ДИСЦИПЛІНИ „УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ПЕРСОНАЛУ”

№ пп	Найменування тем дисциплін	Кількість годин		
		Лекції	Практич.	СРС
1	Конкурентоспроможність персоналу як об’єкт стратегічного управління організації	2	2	2
2	Управління проектом розвитку персоналу в організації	4	3	3
3	Маркетинг персоналу. Джерела інформації та нормативно-правові акти з розвитку персоналу	3	2	3
4	Економічні аспекти розвитку персоналу	4	4	3
5	Прогнозування і планування розвитку персоналу	4	4	1
6	Системи освіти та професійної підготовки персоналу	4	4	3
7	Маркетинг освітніх послуг. Підготовка та працевлаштування випускників навчальних закладів	3	2	3
8	Регламентация посадових обов’язків і визначення вимог до персоналу, його виробнича адаптація	3	2	2
9	Атестація персоналу як метод його оцінювання	3	2	3
10	Планування й організація професійного навчання робітників організації	3	2	1
11	Планування й організація підвищення кваліфікації та перепідготовки керівників і фахівців	3	2	2
12	Організація роботи індивіда. Управління кар’єрою.	3	2	3
13	Управління виконанням та оцінювання роботи індивіда	3	3	2
14	Організаційна культура	3	3	2
	Усього	45	37	33

Підсумковий контроль – екзамен

ЗМІСТ ЛЕКЦІЙ ЗА КУРСОМ

Тема 1. Конкурентоспроможність персоналу як об'єкт стратегічного управління організації

Предмет та мета навчальної дисципліни. Місце і значення Опанування та організації розвитку персоналу у системі управління персоналом. Взаємозв'язки навчальної дисципліни «Управління розвитком персоналу» з іншими дисциплінами підготовки спеціалістів з спеціальності «Управління трудовими ресурсами». Основні завдання планування та організації розвитку персоналу. Сутність професійного розвитку персоналу та його роль у забезпеченості конкурентоспроможності працівників і організації. Принципи управління розвитком персоналу. Виникнення й складові частини управління персоналу. Взаємозв'язок стратегії розвитку персоналу і стратегії управління організації. Складові конкурентоспроможності персоналу. Вдосконалення управління конкурентоспроможністю персоналу в умовах ринкових відносин.

Тема 2. Управління проектом розвитку персоналу в організації

Сутність та складові проекту розвитку персоналу. Концепція адаптивного управління розвитку персоналу організації. Характеристики адаптації розвитку персоналу. Особливості проекту розвитку персоналу. Складання проекту розвитку персоналу в організації прогнозування його наслідків та потенційної ефективності Сучасний стан з управлінням розвитку персоналу. Високий рівень розвитку персоналу як умова переходу до науково-технологічної моделі економічного розвитку держави, запобігання масовому хронічному безробіттю. Особливості організації системи підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації персоналу на великих, середніх і малих підприємствах. Технологія процесу професійного навчання персоналу в організації. Визначення потреби підприємства у підготовці, перепідготовці та підвищенні кваліфікації персоналу, цілей навчання, розробка навчальних планів і програм. Зміст, форми та методи професійного навчання персоналу,

обґрунтування їх вибору для забезпечення конкурентоспроможності організації. Контроль виконання проекту розвитку персоналу в організації, оцінка ефективності реалізації проекту.

Тема 3. Маркетинг персоналу, джерела інформації з питань розвитку персоналу

Сутність маркетингу персоналу, його роль у розвитку працівників організації в умовах ринкової економіки. Принципи маркетингу персоналу. Зовнішні і внутрішні фактори, що визначають напрями маркетингу персоналу щодо розвитку працівників підприємства. Джерела інформації з питань розвитку персоналу. Облік якостей особового складу керівників, спеціалістів, технічних виконавців та робітників в організації, що характеризують розвиток. Державна статистична і оперативна звітність з розвитку персоналу. Законодавчі та нормативні акти з питань розвитку персоналу України.

Тема 4. Економічні аспекти розвитку персоналу

Інвестиції в персонал як основа розробки виробничих і соціальних показників розвитку організації. Складові витрат на розвиток персоналу згідно з Методикою визначення вартості робочої сили. Фактори, що впливають на обсяги витрат організації і розвиток персоналу. Аналіз та розрахунок планових витрат фірми на розвиток персоналу. Зовнішні і внутрішні витрати на розвиток персоналу. Види витрат на підготовку, перепідготовку підвищення кваліфікації персоналу на підприємстві. Методологічні підходи до визначення ефективності професійного навчання персоналу. Критерії та показники ефективності підготовки, пер підготовки і підвищення кваліфікації персоналу. Соціальна ефективність професійного навчання персоналу. Система показників та оцінка економічної ефективності професійного навчання персоналу.

Тема 5. Прогнозування і планування розвитку персоналу

Визначення поточної та перспективної потреби організації персоналі як основа для прогнозування і планування його розвитку. Специфіка аналізу, планування і прогнозування розвитку персоналу в умовах ринкової економіки. Методи визначена професійного та кваліфікаційного складу робітників на підприємстві. Розрахунок професійно-кваліфікаційної структури робітників. Особливості розрахунку структури фахівців у розрізах спеціальностей та рівнів кваліфікації. Розробка балансових розрахунків додаткової потреби в робітниках і спеціалістах та джерел її забезпечення на підприємстві. Прогнозування додаткової потреби підприємства у персоналі на рівнях адміністративного району, міста, області та держави. Визначення на цій основі обсягів професійного навчання у професійно-технічних і вищих за-ладах освіти з урахуванням пріоритетних напрямів розвитку економіки та в розрізі професій та спеціальностей.

Тема 6. Системи освіти та професійної підготовки персоналу

Загальна середня освіта. Загальноосвітні та інші навчальні заклади середньої освіти. Управління системою загальної середньої »світи. Професійно-технічна освіта. Курсове професійно-технічне навчання робітників. Управління та організація професійно-технічної освіти. Професійно-технічні навчальні заклади. Участь підприємств у здійсненні професійно-технічної освіти. Порядок надання робочих місць для проходження учнями, слухачами виробничого навчання та виробничої практики. Державне управління вищою освітою, вищі навчальні заклади. Організація навчання і підготовка фахівців з вищою освітою. Ступеневість, професійно-технічної та вищої освіти. Освітньо-кваліфікаційні рівні випускників навчальних закладів. Освітньо-кваліфікаційні рівні: кваліфікований робітник, молодший спеціаліст, бакалавр, спеціаліст і магістр. Освітньо-професійна після дипломна підготовка...

Тема 7. Маркетинг ринку освітніх послуг як джерело кваліфікованих працівників

Сутність та складові ринку освітніх послуг як джерела кваліфікованих робітників і спеціалістів. Розвиток відділів маркетингових освітніх послуг при професійно-технічних та вищих навчальних закладах. Державна статистична звітність з професійної підготовки кадрів у професійно-технічних і вищих навчальних закладах. Форми та методи покриття потреби організації в персоналі за рахунок випускників професійно-технічних і вищих закладів освіти. Державні гарантії надання першого робочого місця. Вдосконалення податкової і кредитної політики щодо надання освітніх послуг. Порядок надання молодим громадян пільгових кредитів для здобуття освіти у вищих навчальних закладах. Ринок послуг навчальних закладів для освітньо-професійної після дипломної підготовки персоналу підприємства.

Тема 8. Регламентація посадових обов'язків і визначення вимог до персоналу

Типова посадова інструкція керівників, спеціалістів і технічних виконавців, опис робочих місць робітників. Сутність та зміст кваліфікаційних карт, карт компетенція. Використання професіограм, психограм і професіокарт для визначення напрямів професійного розвитку спеціалістів та керівників. Поняття і завдай ділової оцінки персоналу підприємства. Застосування результат ділової оцінки персоналу у плануванні та організації його розвитку на підприємстві. Вимоги до здійснення ділової оцінки персоналу. Порядок розробки програми ділової оцінки персоналу підприємства. Взаємодія служби" управління персоналом підприємства зі спеціалізованими фірмами, організаціями і центра» зайнятості щодо визначення вимог до проведення атестації персоналу, професійно-кваліфікаційного просування робітників! спеціалістів та керівників.

Тема 9. Атестація персоналу як метод його оцінки та розвитку

Атестація як особливий метод оцінки персоналу. Явні і латентні функції атестації керівників і спеціалістів. Причини, що обумовлюють суб'єктивний характер атестації персоналу. Сучасні форми атестації персоналу організації. Індивідуальний план розвитку та особисті цілі працівника. Роль керівника у здійсненні атестації підлеглих працівників. Процедура проведення атестації персоналу на підприємстві. Взаємозв'язок атестації зі стратегією управління конкурентоспроможністю персоналу організації. Особливості проведення атестації державних службовців, педагогічних і наукових працівників. Зарубіжний досвід здійсненні атестації, нетрадиційні підходи щодо проведення атестації персоналу організації. Особливості проведення атестації «360¹ атестація». Застосування психологічних методів оцінки персоналу підприємства у процесі проведення атестації.

Тема 10. Планування і організація професійного навчання робітників організації

Види, форми та цілі професійного навчання персоналу з робітничих професій. Завдання і функції підприємства щодо організації професійного навчання робітників в умовах ринкової економіки. Роль держави у здійсненні підготовки кадрів з робітничих професій. Організація підготовки, перепідготовки і підвищення кваліфікації робітників на підприємстві. Підготовка нових робітників за курсовою, груповою та індивідуальною формами навчання. Специфіка перепідготовки робітників в організації у ринкових умовах. Розробка і затвердження навчальних планів й програм для перепідготовки робітників на підприємстві. Планування та організація підвищення рівня кваліфікації робітників, форми підвищення кваліфікації робітників на підприємстві. Курси бригадирів, гуртки та групи якості, лекторії, систематичне самостійне навчання й інші форми підвищення кваліфікації робітників.

Тема 11. Планування й організація підвищення кваліфікації і перепідготовки керівників та спеціалістів

Здійснення планування та організації підвищення кваліфікації і перепідготовки керівників і спеціалістів на підприємстві в умовах ринкової економіки. Роль держави у проведенні підвищення кваліфікації і перепідготовки спеціалістів. Навчальні заклади, що здійснюють після дипломну освіту керівників та спеціалістів. Організація систематичного самостійного навчання керівників і спеціалістів на підприємстві. Планування навчання персоналу з вищою освітою на виробничо-економічних семінарах, особливості короткострокового навчання керівників і спеціалістів. Планування та організація тривалого періодичного підвищення кваліфікації керівників і спеціалістів на підприємстві. Перепідготовка керівників і спеціалістів підприємства з метою одержання нової спеціальності з вищою освітою. Терміни та умови такого навчання.

Тема 12. Організація роботи індивіда. Управління кар'єрою

Чинники, які формують організаційний простір виконавця роботи та сприяють розвитку функціональної поведінки індивіда. Стратегії перепроєктування роботи з урахуванням якостей особистості. Аналіз мотиваційного потенціалу роботи та проєктування роботи з урахуванням її мотиваційних характеристик. Використання інструменту управління за цілями для управління функціональною поведінкою індивіда. Планування особистого розвитку та кар'єри в організації.

Тема 13. Управління виконанням та оцінювання роботи індивіда

Зміст концепції перформанс менеджменту (управління виконанням) та причини її застосування. Три рівні перформанс менеджменту та їх взаємозв'язок. Визначення чинників кожного рівня перформанс менеджменту. Елементи системи перформанс менеджменту та їх взаємозв'язок. Основні проблеми перформанс менеджменту та їх причини. Аналіз проблеми існуючої на підприємстві системи перформанс менеджменту. Інтервенції в системи та

процедури, що необхідні для вирішення проблем перфоманс менеджменту.

Тема 14. Організаційна культура

Значення культури в підвищенні ефективності організацій. Сутність організаційної культури. Визначення чинників, що впливають на організаційну культуру. Основні методи впливу на організаційну культуру. Оцінка організаційної культури за допомогою різних моделей.

ПЛАНІ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТТЬ

Тема 1. Конкурентоспроможність персоналу як об'єкт стратегічного управління організації

1. Ключові поняття і терміни навчальної дисципліни.
2. Місце та значення планування й організації розвитку персоналу системі управління персоналом.
3. Взаємозв'язок стратегії розвитку персоналу і стратегії управління організації.
4. Складові конкурентоспроможності персоналу.
5. Управління конкурентоспроможністю персоналу в сучасних умовах.

Література

1. *Грішнова О. А.* Людський капітал: формування в системі освіти і професійної підготовки. — К.: Знання, КОО, 2001.
2. *Каленюк І.* Цінність освіти як предмет економічного аналізу // Україна: аспекти праці. — 2000. — № 3.
3. *Кремень В.* Ми всі повинні усвідомлювати пріоритет знань // Урядовий кур'єр. — 2000. — № 137.
4. *Маслов Е. В.* Управление персоналом предприятия: Учебное пособие / Под ред. П. В. Шеметова. — М: ИНФРА-М, НГАЭиУ; Новосибирск, 2000.
5. *Мескон М., Альберт М., Хедоури Ф.* Основы менеджмента. — М: Дело, 1993.
6. Підготовка та підвищення кваліфікації кадрів. Збірник керівних і нормативних документів (методичний посібник). — Дніпропетровськ: ІМА-прес, 2001.
7. *Савченко В. А., Павловська Н. О., Герасимчук В. І., Покрищук В. О.* Профорієнтація населення і професійне навчання незайнятих громадян. — Кременчук: НЦ ЗРП, 1997.
8. Соціально-економічний механізм регулювання ринку праці та заробітної плати: Кол. монографія. — К.: Інститут економіки НАНУ, 2001.
9. Стратегія управління підприємством / В. С. Пономаренко. — Харків: Основа, 1999.
10. *Том Н.* Развитие персонала как инструмент управления предприятием // Проблемы теории и практики управления. — 1993.—№2.
11. Управление персоналом в условиях социальной рыночной экономики / Науч. ред. Р. Марра, Г. Шмидта. — М.: Изд-во Моск. ун-та, 1997.
12. Управление персоналом организации: Учебник / Под ред. А. Я. Кибанова. — М.: ИНФРА-М, 1997.

13. Управление персоналом: Энциклопедический словарь / Под ред. А. Я. Кибанова. — М.: ИНФРА-М, 1998. — VIII.
14. Шекина С. В. Управление персоналом современной организации: Учеб.-практ. пособие. — М.: Бизнес-школа «Интел-Синтез», 1997.
15. Щекин Г. В. Теория и практика управления персоналом: Учеб.-метод. пособие. — К.: МАУП, 1998.

Тема 2. Управління проектом розвитку персоналу в організації

1. Сутність та складові проекту розвитку персоналу.
2. Складання проекту розвитку персоналу в організації, прогнозування його наслідків і потенційної ефективності.
3. Управління системою професійного навчання персоналу фірми.
4. Визначення потреби у підготовці персоналу, цілей навчання, розробка навчальних планів і програм.
5. Методи професійного навчання персоналу та обґрунтування їх вибору в організації.

Література

1. Анализ и разработка инвестиционных проектов: Учеб. пособие / В. П. Савчук, С. Й. Прилипко, Е. Г. Величко. — К.: Абсолют-В, Эльга, 1999.
2. Акперов Й. Проектное управление в системе высшего образования // Проблемы теории и практики управления. — 1999. — №5.
3. Біляцький С., Хаклюк А. Державне регулювання в системі підготовки кадрів (зарубіжний досвід) // Україна: аспекти праці. — 1996. — № 2—3.
4. Волков Й. М., Грочева М. В. Проектний аналіз: Учебник. — М.: Банки и биржи, ЮНИТИ, 1998.
5. Дункан Вільям Р. Керівництво з основ проектного менеджменту. — К.: Віпол, 1999.
6. Малому підприємству — великі справи // Урядовий кур'єр. — 1998. — № 159—160.
7. Маслов Е. В. Управление персоналом предприятия: Учеб. пособие / Под ред. П. В. Шеметова. — М.: ИНФРА-М, НГАЗиУ; Новосибирск, 2000.
8. Сирополіс Ніколас К. Управление малым бизнесом. Руководство для предпринимателей: Пер. с англ. — М.: Дело, 1997.
9. Тянь Р. Б., Холод Б. І., Ткаченко В. А. Управління проектами. Навч. посібник. — Дніпропетровськ: Дніпропетровська академія управління, бізнесу та права, 2000.

10. Управление персоналом организации: Учебник / Под ред. А. Я. Кибанова. — М.: ИНФРА-М, 1997.
11. Управление персоналом: Энциклопедический словарь / Под ред. А. Я. Кибанова. — М.: ИНФРА-М, 1998.
12. Шати́ро В. Д. и др. Управление проектами. — СПб.: Два ТРИ, 1993.
13. Шеки́ня С. В. Управление персоналом современной организации: Учеб.-практ. пособие. — М.: Бизнес-школа «Интел-Синтез», 1997.

Тема 3. Маркетинг персоналу, джерела інформації з питань розвитку персоналу

1. Маркетинг персоналу в умовах ринкової економіки.
2. Зовнішні і внутрішні фактори, що визначають напрями маркетингу персоналу.
3. Джерела інформації з питань розвитку персоналу.
4. Якості особового складу персоналу, які характеризують його розвиток.
5. Законодавчі та нормативні акти з розвитку персоналу.

Література

1. Конституція України // Відомості Верховної Ради України. — 1996. — № 30. — Ст. 141.
2. Кодекс законів про працю України: Офіц. видання. — К.: Видавничий дім «Ін Юре», 2001.
3. Закон України «Про внесення змін до Закону Української РСР «Про освіту» // Відомості Верховної Ради України. — 1996. — № 21. — Ст. 84.
4. Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про зайнятість населення» // Праця і зарплата. — 1998. — № 1.
5. Закон України «Про професійно-технічну освіту» // Урядовий кур'єр. Орієнтир. Інформаційний додаток. — 1998. — № 48^49.
6. Закон України «Про загальну середню освіту» // Урядовий кур'єр. Орієнтир. Інформаційний додаток. — 1999. — № 125—126.
7. Закон України «Про вищу освіту» // Освіта України. — 2002. — № 17.
8. Указ Президента України «Про основні напрями реформування вищої освіти в Україні» // Урядовий кур'єр. — 1995 — № 141—142.
9. Указ Президента України «Про основні напрями розвитку трудового потенціалу в Україні на період до 2010 року» // Урядовий кур'єр. — 1999. — № 155—156.
10. Указ Президента України «Про основні напрями соціальної політики на період до 2004 року» // Урядовий кур'єр. — 2000 — № 97.

11. Указ Президента України «Про Комплексну програму підготовки державних службовців» // Урядовий кур'єр. — 2000.—№227.
12. Постанова Кабінету Міністрів України «Про порядок працевлаштування випускників вищих навчальних закладів, підготовка яких здійснювалась за державним замовленням» від 22 серпня 1996 р. № 992 // Урядовий кур'єр. — 1996. — № 191—192.
13. Вундерер Рольф. Маркетинг персонала — искусство создания благоприятных условий труда // Проблемы теории и практики управления. — 1992. — № 5.
14. Довідник кваліфікаційних характеристик професій працівників. Випуск 1 «Професії працівників, які є загальними для всіх видів економічної діяльності», розділ 1 «Професії, керівників, професіоналів, фахівців та технічних службовців, які є загальними для всіх видів економічної діяльності». — Краматорськ: Центр продуктивності, 1998.
15. Економічна активність населення України: Стат. збірник. — К.: Державний комітет статистики України, 2001.
16. Класифікатор професій. — К.: Соцінформ, 2001.
17. Лебедева Й. Особенности управления трудом на мелких и средних предприятиях Японии // Проблемы теории и практики управления. — 2000. — № 6.
18. Праця в Україні у 2000 році: Стат. збірник. — К.: Державний комітет статистики України, 2001.
19. Ринок праці України у 2000 році: Аналітико-статистичний збірник (ювілейний випуск). — К.: Державний центр зайнятості Міністерства праці та соціальної політики України, 2001.
20. Сарухонов З., Сотникова С. Маркетинг персонала на підприємстві // Проблемы теории и практики управления. — 1996. — № 1.
21. Статистичний щорічник України за 2000 рік. — К.: Техніка, 2001.
22. Управление персоналом организации: Учебник / Под ред. А. Я. Кибанова. — М.: ИНФРА-М, 1997.
23. Шекина С. В. Управление персоналом современной организации: Учеб.-практ. пособие. — М.: Бизнес-школа «Ин-тел-Синтез», 1997.

Тема 4. Економічні аспекти розвитку персоналу

1. Витрати на персонал як основа розробки виробничих і соціальних показників організації.
2. Розрахунок контингентів слухачів, які проходять професійне навчання в організації.
3. Визначення планових витрат підприємства на професійні розвиток персоналу .

4.Методичні підходи щодо визначення показників соціальної ефективності професійного навчання персоналу.

5. Система показників і оцінка економічної ефективності професійного навчання персоналу.

Література

1. *Богиня Д. 77., Грішнова О. А.* Основи економіки праці: Навч. посібник. —К.: Знання-Прес, 2000.
2. *Гибало Н. П.* Инвестиции в человеческий капитал как системообразующее направление новой политэкономии // Вести. Костром, ун-та. — 1999. — № 3.
- 3.*Добрынин А. Й., Дятлов С. А., Цыренкова Е. Д.* Человеческий капитал в транзитивной экономике: формирование, оценка, зфффективность использования. — СПб.: Наука 1999.
4. *Маслов Е. В.* Управление персоналом предприятия: Учеб. пособие / Под ред. П. В. Шеметова. — М.: ИНФРА-М НГАЭиУ, Новосибирск, 2000.
5. Нормативные документы по подготовке рабочих на производстве / Под ред. В. В. Бруквы. — К.: Вища шк., 1987.
6. *Рощин С. Ю., Розумова Т. О.* Экономика труда: зкономическая теория труда: Учеб. пособие. — М.: ИНФРА-М 2000.
7. *Савельев С.* Человеческий капитал: проблемы альтернативного подхода // Образование и рынок. — 1997. — № 2.
8. *Савченко В. А., Павловська Н. О., Герасимчук В. І., Покришук В. О.* Профорієнтація населення і професійне навчання незайнятих громадян. — Кременчук, 1997.
9. Соціально-економічна ефективність професійної орієнтації, підготовки, перепідготовки і підвищення кваліфікації незайнятого працездатного населення в працездатному віці (питання методології дослідження) / В. А. Савченко, Н. О. Павловська, В. О. Покришук та ін. — К.: НЦ ЗРП, 1996.
- 10.*Эренберг Р. Дж., Смит Р. С.* Современная зкономика труда. Теория и государственная политика. — М.: Изд-во Моск. ун-та, 1996.
- 11.*Шекина С. В.* Управление персоналом современной организации: Учеб.-практ. пособие. — М.: Бизнес-школа «Интел Синтез», 1997.

Тема 5 Прогнозування і планування розвитку персоналу.

1. Визначення потреб організації у персоналі як основа для прогнозування і планування його розвитку.

2. Методи визначення професійного та кваліфікаційного складу робітників на підприємстві.
3. Розрахунок структури фахівців у розрізах спеціальностей та рівнів кваліфікацій.
4. Розробка балансових розрахунків додаткової потреби в робітниках і спеціалістах та джерел її забезпечення на підприємстві.
5. Визначення обсягів професійного навчання у професійно-технічних і вищих закладах освіти.

Література

1. Акперов Й. Г. Прогнозирование потребности в специалистах и управление региональной системой образования. — М.: Высш. шк., 1998.
2. Богомолов Ю. П. Анализ опыта США в регулировании занятости населения // Трудовые ресурсы: проблемы сбалансированности: Сб. науч. тр. — М., 1988.
3. Ефремов Л. Г. Методы прогнозирования и информационное обеспечение стратегического управления высшей школой: НИИ соц.-экон. проблем развития регионов. — Чебоксари, 2000.
4. Крижко І. Д., Богданова Т. І., Ведернікова М. Д. Формування професійно-посадової структури трудових ресурсів: Монографія. — Хмельницький: Евріка, 1999.
5. Мазурок П. П., Волошенюк В. В. Система підготовки кадрів і перспективні потреби виробництва в робочій силі // Акад. огляд: економіка та підприємництво. — 1999. — № 2.
6. Маслов Е. В. Управление персоналом предприятия: Учеб. пособие / Под ред. П. В. Шеметова. — М.: ИНФРА-М; Ново-сибирск: НГАЗиУ, 2000.
7. Методика определения потребности предприятий и организаций в специалистах с высшим и средним специальным образованием. — М.: НИИ проблем высш. шк., 1990.
8. Методические рекомендации по разработке ежегодных балансовых расчетов потребности предприятий, учреждений и организаций Донецкой области в подготовке специалистов и квалифицированных рабочих по специальностям и профессиям. — Донецк, 1995.
9. Моделирование системы управления квалификационным уровнем персонала предприятия в рыночной экономике / А. А. Булянда, А. П. Кониари й др. — Донецк: НАН Украины, Ин-т экон. пром-ти, 1998.
10. Недоступов М. Й. Нормативы на специалистов: разработка, использование: Учеб. пособие. — СПб.: Изд-во СПб. УЗФ, 1991.
11. Рынок труда и социальная политика в Центральной и Восточной Европе. Переходный период и дальнейшее развитие: Пер. с англ. — М.: ДИС, 1997.
12. Савченко В. А. Удосконалення методологічних та методичних підходів до визначення

потреби в робітниках і спеціалістах у розрізі професій та спеціальностей // Зайнятість та ринок праці. Міжвід. наук. зб. Вип. 13. — К.: РВПС України НАН України, 2000.

13. Управление персоналом организаций: Учебник / Под ред. А. Я. Кибанова. — М.: ИНФРА-М, 1997.

14. Чупрунов Д. Й., Жильцов Е. Н. Экономика, организация и планирование высшего образования. — М.: Высш. шк., 1988.

Тема 6 Системи освіти та професійної підготовки персоналу

1. Управління системою загальної середньої освіти.
2. Організація професійно-технічної освіти, участь підприємств у здійсненні освіти.
3. Управління вищою освітою проведення підготовки спеціалістів з вищою освітою.
4. Ступеневість професійно-технічної та вищої освіти. Освітньо-професійна післядипломна підготовка персоналу.

Література

1. Закон України «Про внесення змін до Закону Української РСР «Про освіту» // Відомості Верховної Ради України. — 1996.—№21. —Ст. 84.
2. Закон України «Про професійно-технічну освіту» // Урядовий кур'єр. Орієнтир. Інформаційний додаток. — 1998. — № 48—49.
3. Закон України «Про загальну середню освіту» // Урядовий кур'єр. Орієнтир. Інформаційний додаток. —1999. —№ 125—129.
4. Закон України «Про позашкільну освіту» // Урядовий кур'єр. — 2000. — № 144.
5. Закон України «Про внесення змін до статті 61 Закону України «Про освіту» // Урядовий кур'єр. — 2002. — № 5.
6. Закон України «Про вищу освіту» // Освіта України. — 2002. —№17.
7. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про освітньо-кваліфікаційні рівні (ступеневу освіту)» від 20 січня 1998 р. № 65 // Урядовий кур'єр. Орієнтир. Інформаційний додаток. — 1998. — № 38—39.
8. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку надання робочих місць для проходження учнями, слухачами професійно-технічних навчальних закладів виробничого навчання та виробничої практики» від 7 червня 1999 р. № 992 // Урядовий кур'єр. — 1999. — № 150—151.

9. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про ступеневу професійно-технічну освіту» від 3 червня 1999 р. № 956 // Офіційний вісник України. — 1999. — №23. —Ст. 1040.
10. Бабкина О. Зачем реформировать высшую школу // Зеркало недели. — 2000. — № 11.
11. Головатий М. Чи державна недержавна освіта? // Урядовий кур'єр. — 2000. — № 206.
12. Дабанян А. В., Михайличенко А. М. Совершенствование профессиональной подготовки и переподготовки специалистов в современных условиях. — Харьков, 1996.
13. Жуков В. И. Российское образование: проблемы и перспективы развития. — М.: Финстатинформ, 1998.
14. Сидоренко О. Л. Приватна вища освіта: шляхи України у світовому вимірі. — Харків: Основа, 2000.
15. Скідін О. Л. Управління освітою і теоретико-методологічний аналіз соціальних технологій. — Запоріжжя: Вид-во Запоріж. ун-та, 2000.
16. Суляк В. Профессиональное образование в США: тенденции развития // Человек и труд. — 2000. — № 1—2.

Тема 7. Маркетинг ринку освітніх послуг як джерело кваліфікованих працівників

1. Сутність та складові маркетингу освітніх послуг.
2. Відділи маркетингових освітніх послуг при навчальних закладах.
3. Покриття потреби організації в персоналі за рахунок випускників закладів освіти.
4. Податкова і кредитна політики щодо надання освітніх послуг.
5. Державні гарантії надання першого робочого місця.

Література

1. Закон України «Про закупівлю товарів, робіт і послуг за державні кошти» // Урядовий кур'єр. — 2000. — № 92.
2. Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді в Україні» // Урядовий кур'єр. — 2000. — № 77.
3. Закон України «Про вищу освіту» // Освіта України. — 2002. — №17.
4. Указ Президента України «Про заходи щодо реформування системи підготовки спеціалістів та працевлаштування випускників вищих навчальних закладів» // Урядовий кур'єр. — 1996.—№ 15—16.

5. Постанова Кабінету Міністрів України «Про порядок працевлаштування випускників вищих навчальних закладів, підготовка яких здійснювалась за державним замовленням» від 22 серпня 1996 р. № 992 // Урядовий кур'єр. — 1996. — № 191—192.
6. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку надання молодим громадянам пільгових довгострокових кредитів для здобуття освіти у вищих навчальних закладах за різними формами навчання незалежно від форм власності» від 27 травня 2000 р. № 844 // Урядовий кур'єр. — 2000. — № 102.
7. *Афанасьев В., Черкасов В.* Маркетинг образовательных услуг // Маркетинг. — 1999. — № 5.
8. *Богиня Д. П., Грішнова О. А.* Основи економіки праці: Навч. посіб. — К.: Знання-Прес, 2000.
9. *Колешина Л.* Проблеми працевлаштування випускників вищих навчальних закладів і шляхи їх вирішення // Україна: аспекти праці. — 2001. — № 3.
10. *Косянчук І.* Ринок і молодий фахівець. Як збалансувати інтереси // Урядовий кур'єр. — 2001. — № 112.
- І.Новіков В.* Кредитування вищої школи // Економіка України. — 2000. — № 4.
12. *Оболенська Т. Є.* Маркетингові стратегії вищих навчальних закладів України // Маркетинг: теорія і практика. — Луганськ: Вид-во Східноукр. держ. ун-ту, 2000. — № 4.
13. *Оболенська Т. Є.* Маркетинг освітніх послуг: вітчизняний і зарубіжний досвід: Монографія. — К.: КНЕУ, 2001.
14. Праця, зарплата, соціальний захист: проблеми та шляхи вирішення / За ред. Т. М. Кір'ян. — К.: Соцінформ, 2002.
15. *Решетникова І. Л., Смирнова В. М.* Маркетинг образовательных услуг на примере Восточноукраинского государственного университета // Маркетинг: теорія і практика. — Луганськ: Вид-во Східноукр. держ. ун-ту, 1999. — № 3.
16. *Kotler P., Fox K. F. A.* Strategic Marketing for Educational Institutions. — New Jersey, 1985.

Тема 8. Регламентація посадових обов'язків і визначення вимог до персоналу

1. Поняття і завдання ділової оцінки розвитку персоналу.
2. Використання посадових інструкцій, кваліфікаційних карт. Карт компетенцій, професіограм для визначення напрямів професійного розвитку

персоналу.

3. Застосування результатів ділової оцінки персоналу у плануванні його розвитку.

4. Взаємодії служби управління персоналом організації зі спеціалізованими фірмами щодо визначення вимог до розвитку персоналу.

Література

1. Постанова Кабінету Міністрів України «Про концепцію державної системи професійної орієнтації населення» від 27 січня 1994 р. № 48 // Людина і праця. — 1994. — № 4.
2. Васильєв В. В. Система адаптації робітників до професійної діяльності. — Дніпропетровськ: Вид-во Дніпропетр. ун-ту, 1999.
3. Вершинина Т. Н. Взаимосвязь текучести и производственной адаптации рабочих. — Новосибирск: Наука, 1986.
4. Вильховченко Э. Социально-профессиональное развитие человека в производстве передовых стран // МЭиМО. — 1997. — №9.
5. Войченко Е. Г. Планирование и организация работы отдела кадров. — К.: Вища школа, 1986.
6. Колот А. М. Мотивація, стимулювання й оцінка персоналу: Навч. посібник. — К.: КНЕУ, 1998.
7. Лукашевич Н. П. Молодежь и труд: проблемы производственной адаптации. — Харьков: Выща школа, 1987.
8. Маслов Е. В. Управление персоналом предприятия: Учеб. пособие / Под ред. П. В. Шеметова. — М.: ИНФРА-М, НГАЭиУ; Новосибирск, 2000.
9. Методические рекомендации по оценке сложности и качества работы специалистов. — М.: Экономика, 1989.
10. Методические рекомендации. Профотбор лиц, поступающих на прецизионные работы. — К.: Киев. НИИ гигиены труда и профзаболеваний, 1987.
11. Мокрян В. Л., Васильев В. В., Коринчук А. П. Профессиональная адаптация начальника цеха: Учебное пособие по комплексному анализу и самоанализу процесса формирования оптимального стиля управленческой деятельности. — Днепропетровск: Пороги, 1994.
12. Савченко В. А. Профориентация и эффективность воспроизводства трудовых ресурсов торговли. — К.: Выща школа, 1990.
13. Управление персоналом организации: Учебник / Под ред. А. Я. Кибанова. — М.: ИНФРА-М, 1997.

14.Шекиня С. В. Управление персоналом современной организации: Учеб.-практ. пособие. — М.: Бизнес-школа «Интел-Синтез», 1997.

Тема 9. Атестація персоналу як метод його оцінки та розвитку

1. Атестація як особливий метод оцінки персоналу.
2. Сучасні форми атестації персоналу організації.
3. Процедура проведення атестації персоналу на підприємстві.
4. Взаємозв'язок атестації зі стратегією управління конкурентоспроможністю персоналу.
5. Нетрадиційні підходи щодо проведення атестації персоналу.

Література

1. Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про основи державної політики у сфері науки і науково-технічної діяльності»» // Урядовий кур'єр. — 1998. — № 246—247.
2. Закон України «Про загальну середню освіту» // Урядовий кур'єр. — 1999. — № 125—126.
3. Закон України «Про службу в органах місцевого самоврядування» // Урядовий кур'єр. — 2001. — № 116.
4. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про проведення атестації державних службовців» від 28 грудня 2000 р. № 1922 // Офіційний вісник України. — 2001. — № 1—2, частина 1.
5. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про атестацію наукових працівників» від 13 серпня 1999 р. № 1475 // Урядовий кур'єр. — 1999. — № 167.
6. Постанова Кабінету Міністрів України «Про порядок проведення атестації працівників керівного складу державних підприємств» від 27 серпня 1999 р. № 1571 // Офіційний вісник України. — 1999. — № 35.
7. Атестація і звільнення працівника // Урядовий кур'єр. — 2001. — № 38.
8. Государственная служба. Карьера и профессиональный рост. Зарубежный опыт // РАГС при Президенте РФ. — М., 1996. Вып. 14.
9. Егоршин А. П. Управление персоналом: 2-е изд. — Н. Новгород: НИМБ, 1999.
10. Колот А. М. Мотивація, стимулювання й оцінка персоналу: Навч. посібник. — К.: КНЕУ, 1998.

11. Масное Е. В. Управление персоналом предприятия: Учеб. пособие / Под ред. П. В. Шеметова. — М.: ИНФРА-М, НГАЭиУ; Новосибирск, 2000.
12. Подольский Ю. Подводные камни оценки служебной деятельности // Кроссворды для руководителя. — М.: Дело, 1992.
13. Организация и проведение аттестации государственных служащих (Методические основы): Учеб.-метод. пособие / Ин-т труда Минтруда Российской Федерации; под общ. ред. Е. Д. Катульского, Ю. М. Забродина, А. Ф. Зубковой. — М., 1997.
14. Тарасов В. К. Персонал-технология: отбор и подготовка менеджеров. — Л.: Машиностроение. Ленингр. отд-ние, 1989.
15. Шекшня С. В. Управление персоналом современной организации: Учеб.-практ. пособие. — М.: Бизнес-школа «Интел-Синтез», 1997.

Тема 10. Планування і організація професійного навчання робітників організації

1. Види, форма та цілі професійного навчання робітників.
2. Організація підготовки робітників на підприємстві.
3. Перепідготовка робітників в організації.
4. Планування підвищення рівня кваліфікації робітників.
5. Форми підвищення кваліфікації робітників на підприємств

Література

1. Постанова Кабінету Міністрів України «Про гарантії і компенсації для працівників, які направляються для підвищення кваліфікації, підготовки, перепідготовки, навчання інших професій з відривом від виробництва» від 28 червня 1997 р. № 695 // Офіційний вісник України. — 1997. — Число 28.
2. Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про заходи щодо сприяння підприємствам в організації професійного навчання кадрів на виробництві» від 24 січня 2001 р. № 13-р // Державний вісник України. — 2001. — № 2.
3. Біляцький С., Хахлюк А. Державне регулювання в системі підготовки кадрів (зарубіжний досвід) // Україна: аспекти праці. — 1996. — № 2—3.
4. Васильєв В. В. Система адаптації робітників до професійної діяльності. — Дніпропетровськ: Вид-во Дніпропетр. ун-ту, 1999.

5. Маслов Е. В. Управление персоналом предприятия: Учеб. пособие / Под ред. П. В. Шеметова. — М.: ИНФРА-М, НГАЭиУ; Новосибирск, 2000.
6. Методичні рекомендації щодо формування модульної системи професійного навчання незайнятого дорослого населення та методика розробки модульних навчальних програм. — К.: НЦЗРП, 1997.
7. Муравьева А. А. Профессиональное образование и обучение в странах Западной Европы: сфера деятельности социальных партнеров // Труд за рубежом. — 2000. — № 4.
8. Петрова Т., Щербак Л. Більше знати, щоб краще працювати // Праця і зарплата. — 2001. — № 20.
9. Плохій В. С., Казановський А. В. Модульна система професійного навчання: концепція, методика, особливості впровадження. — К: Видавничий центр «Київська нотна фабрика», 2000.
10. Положення про професійне навчання кадрів на виробництві. Затверджено наказом Міністерства праці та соціальної політики України та Міністерства освіти і науки України від 26.03.2001 р. № 127/151 // Праця і зарплата. — 2001. — № 16.
11. Савченко В. Активна політика зайнятості на ринку праці — запорука збереження й розвитку трудового потенціалу // Україна: аспекти праці. — 1999. — № 1.
12. Супян В. Профессиональное образование в США: тенденции развития // Человек и труд. — 2000. — № 2.
13. Типовое положение о непрерывном профессиональном и экономическом обучении кадров народного хозяйства. — М., 1988.
14. Gasskov Vladimir. Managing vocational training systems: A handbook for senior administrators. — Geneva: International labour office, 2000.

Тема 11. Планування й організація підвищення кваліфікації і перепідготовки керівників та спеціалістів

1. Організація підвищення кваліфікації і перепідготовки керівників та спеціалістів.
2. Систематичне самостійне навчання керівників і спеціалістів на підприємстві.
3. Навчання у виробничо-економічних семінарах, короткострокове навчання керівників та спеціалістів.
4. Планування тривалого періодичного підвищення кваліфікації керівників і

спеціалістів.

5. Форми професійної перепідготовки керівників і спеціалістів.

Література

1. Указ Президента України «Про Комплексну програму підготовки державних службовців» від 9 листопада 2000 р. № 1212/2000 // Урядовий кур'єр. — 2000. — № 227.
2. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про порядок стажування у державних органах» від 1 грудня 1994 р. № 804 // Зібрання постанов Уряду України. — 1995. — № 2. — Ст. 35.
3. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про систему підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації державних службовців і Положення про єдиний порядок підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації керівників державних підприємств, установ і організацій» від 8 лютого 1997 р. № 167 // Офіційний вісник України. — 1997. — Числа 7, 8. — Книга перша.
4. Антоненко Я. Я., Савченко В. А. Совершенствование организационно-экономического механизма системы повышения квалификации руководителей и специалистов в торговле // Повышение квалификации кадров в системе непрерывного образования: Тез. докл. — М.: МИУ, 1990.
5. Балтачєсва Н. А, Управління навчанням керівників та спеціалістів у системі менеджменту персоналу підприємства: Автореф. дис.... канд. екон. наук: 08.06.02. — Донецьк, 2000.
6. Егоришин А. П. Управление персоналом. — 2-е изд. — Н. Новгород: НИМБ, 1999.
7. Критий А. С. Методические рекомендации по планированию непрерывного профессионального и экономического обучения торговых кадров. — К.: КТЭИ, 1989.
8. Положення про професійне навчання кадрів на виробництві. Затверджено наказом Міністерства праці та соціальної політики України та Міністерства освіти і науки України від 26.03.2001 р. № 127/151 // Праця і зарплата. — 2001. — № 16.
9. Савченко В. А. Методические рекомендации по изучению темы «Планирование и организация повышения квалификации и переподготовки руководящих работников и специалистов». — К.: ИПК руководящих работников и специалистов торговли, 1990.
10. Соколова Л., Тишина Т. Современному производству одинаково нужны профессиональные менеджеры и квалифицированные рабочие // Человек и труд. — 1999. — № 10.
11. Технологические изменения и спрос на квалифицированный труд // Человек и труд. — 2000. — № 10.
12. Университеты предприятий во Франции // Труд и соц. вопр.: Экспресс-информ. Зарубеж. опыт / ВЦП. — 1991. — Вып. 1 (169).

13. *Шекиня С. В.* Управление персоналом современной организации: Учеб.-практ. пособие. — М.: Бизнес-школа «Интел-Синтез», 1997.
14. *Щекин Г. В.* Основы кадрового менеджмента: Учебник. — 3-е изд., перераб. и доп. — К.: МАУП, 1999.

Тема 12. Організація роботи індивіда. Управління кар'єрою

1. Принципи та методи проектування роботи в організації.
2. Чинники, що впливають на організацію роботи індивіда.
3. Елементи організації роботи індивіда.
4. Мотиваційні характеристики роботи.
5. Управління кар'єрою працівника в організації.

Література

1. Указ Президента України «Про стратегію реформування системи державної служби в Україні» від 14 квітня 2000 р. № 599/2000 // Урядовий кур'єр. — 2000. — № 72.
2. Указ Президента України «Питання Української Академії державного управління при Президенті України» від 21 вересня 2001 р. № 850/2001 // Урядовий кур'єр. — 2001. — № 179.
3. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про формування кадрового резерву для державної служби» від 28 лютого 2001 р. № 199 // Офіційний вісник України. — 2001. — № 9.
4. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження типового порядку формування кадрового резерву в органах місцевого самоврядування» від 24 жовтня 2001 р. № 1386 // Урядовий кур'єр. — 2001. — № 199.
5. Вопросы труда и трудовых ресурсов. — М.: Финансы и статистика, 1985. — Ч. VIII.
6. *Данюк В.* Особливості програмування ділової кар'єри у вищому закладі освіти // Україна: аспекти праці. — 1998. — № 6.
7. *Колот А. М.* Мотивація, стимулювання й оцінка персоналу: Навч. посібник. — К.: КНЕУ, 1998.
8. *Кудряшова Л. Д.* Каким быть руководителю: Психология управленческой деятельности. — Л.: Лениздат, 1986.
9. *Лукашевич М. П.* Соціологія кар'єри: Навч. посібник / Мін-во освіти України; ХП «НГА»-Х., 1999.
10. *Лукашевич М. П., Туленков М. В.* Спеціальні та галузеві соціологічні теорії: Навч. посібник. — К.: МАУП, 1999.

П.Маслов Е. В. Управление персоналом предприятия: Учеб. пособие / Под ред. П. В. Шеметова. — М.: ИНФРА-М[^] НГАЭиУ; Новосибирск, 2000.

12. Межотраслевые рекомендации по созданию системы профессионально-квалификационного продвижения рабочих / НИИ труда. — М., 1987.

13. Персонал: Словарь понятий и определений / П.В.Журавлев и др. — М.: Экзамен, 2000.

14. Проблемы подготовки персонала управления: вопросы теории и практики / П. Г. Кливец. — Днепропетровск: Системные технологии, 2000.

15. Справочник директора предприятия. — М.: ИНФРА-М,

16. Управление персоналом организации: Учебник / Под ред. А. Я. Кибанова. — М.: ИНФРА-М, 1997.

П.Шекшня С. В. Управление персоналом современной организации / Учеб.-практ. пособие. — М.: Бизнес-школа «Интел-Синтез», 1997.

Тема 13. Управління виконанням та оцінювання роботи індивіда

1. Поняття управління виконанням (перфоманс менеджменту). Моделі перфоманс менеджменту.
2. Система перфоманс менеджменту (управління виконанням) та її елементи.
3. Аналіз проблем виконання за допомогою моделі перфоманс менеджменту.
4. Вирішення проблем виконання за допомогою інтервенцій у системи та процедури.
5. Оцінювання роботи індивіда.

Література

1. Основи законодавства України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування // Праця і зарплата. — 1998. — № 4.
2. Кодекс законів про працю України. — К.: Видавничий Дім «Ін Юре», 2001.
3. Закон України «Об основах социальной защищенности инвалидов в Украине» // Гарантии социальной защиты инвалидов: Сборник нормативных актов. — К., 1998.
4. Закон України «Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії» // Офіційний вісник України. — 2000. — № 44.
5. *Егоршин А. П.* Управление персоналом. — 2-е изд. — Н. Новгород: НИМБ, 1999.
6. *Куприянов Л. А.* Социальное планирование на предприятиях НРБ, ГДР, ЧССР. — Л.: Наука, 1984.

7. Маслов Е. В. Управление персоналом предприятия: Учеб. пособие / Под ред. П. В. Шеметова. — М.: ИНФРА-М НГАЭиУ; Новосибирск, 2000.
8. Неймер Ю. Л. Управление социальным развитием отрасли. — М.: Экономика, 1986.
9. Основы социальной работы: Учебник / Отв. ред. П. Д. Павленок. — М.: ИНФРА-М, 1999.
10. Права працюючих жінок в Україні. — К.: УІСД, 1999.
11. Праця та соціальна політика в Україні: 36. аналіт.-стат. матеріалів за 1999 рік. — К.: Соцінформ, 2000.
12. Управление персоналом организации: Учебник / Под ред. А. Я. Кибанова. — М.: ИНФРА-М, 1997.
13. Управление трудовыми ресурсами: Справ. пособие / Под общ. ред. Л. А. Костакова. — М.: Экономика, 1987.
14. Gasskov V. Managing vocational training systems: A handbook for senior administrators. — Geneva: International Labour Office, 2000.

Тема 14. Організаційна культура

1. Визначення чинників організаційної культури.
2. Функції організаційної культури.
3. Соціологізація та індивідуалізація в організаційній культурі.
4. Відмінності національних та організаційних культур.
5. Шари організаційної культури в становленні особистості.
6. Інтернаціоналізація і глобалізація культур.

Література

1. Закон України «Про зайнятість населення». — Вінниця: ВІКОМ, 1998.
2. Закон України «Про оподаткування прибутку підприємств» // Все про бухгалтерський облік. — 2001. — № 52.
3. Закон України «Про внесення змін до ст. 61 Закону України «Про освіту» // Урядовий кур'єр. — 2002. — № 5.
4. Постанова Кабінету Міністрів України «Про розмір витрат платника податку на професійну підготовку або перепідготовку» від 24 грудня 1997 р. № 1461 // Праця і зарплата. — 1998.—№ 1.
5. Постанова Кабінету Міністрів України «Про умови оплати праці працівників бюджетних науково-дослідних установ і організацій та інших наукових установ Національної академії наук» від 31 січня 2001 р. № 74 // Державний вісник України. — 2001. — № 2.

6. Постанова Кабінету Міністрів України «Про впорядкування умов оплати праці працівників установ, закладів та організацій окремих галузей бюджетної сфери» від 7 лютого 2001 р. № 134 // Державний вісник України. — 2001. — № 2.
7. Інформаційно-статистичний бюлетень № 13(28). — К.: Мінпраці України, 2000.
8. *Коленюк І.* Деякі проблеми організації та фінансування професійної підготовки кадрів // Україна: аспекти праці. — 2001. — № 8.
9. *Колот А. М.* Мотивація, стимулювання й оцінка персоналу: Навч. посібник. — К.: КНЕУ, 1998.
10. *Платонов О. П.* Повышение качества трудовой жизни: опыт США. — М.: Рада, 1992.
11. *Савченко В.* Удосконалення та підвищення ефективності професійного навчання кадрів на виробництві // Україна: аспекти праці. — 2001. — № 7.
12. *Шекиня С. В.* Управление персоналом современной организации: Учеб.-практ. пособие. — М.: Бизнес-школа «Интел-Синтез», 1997.
13. *Gasskov V.* Managing vocational training systems: A handbook for senior administrators. — Geneva, International Labour Office, 2001
14. World Employment Report 1998—99: Employability in the global economy — How training matters. — Geneva, International Labour Office, 1998.

ТЕМИ РЕФЕРАТІВ

1. Кадрова політика організації та шляхи її вдосконалення.
2. Аналіз і вдосконалення структури персоналу в організації.
3. Аналіз професійно-кваліфікаційної структури трудомісткості продукції підприємства.
4. Аналіз і вдосконалення практики планування персоналу.
5. Аналіз внутрішнього і зовнішнього ринку праці для задоволення потреб у персоналі.
6. Професійний підбір кадрів і шляхи його вдосконалення.
7. Наймання працівників, виробнича і соціальна адаптація.
8. Аналіз ефективності поділу і кооперування праці в організації.
9. Аналіз і шляхи вдосконалення організації робочих місць робітників.
10. Аналіз і шляхи вдосконалення обслуговування робочих місць робітників.
11. Аналіз і шляхи вдосконалення інформаційного забезпечення лінійних керівників.
12. Аналіз і шляхи поліпшення умов праці на виробництві.
13. Аналіз розмірів і причин втрат робочого часу через абсентеїзм.
14. Організація охорони праці на підприємстві та її ефективність.
15. Організація планування індивідуальних і колективних виробничих завдань на підприємстві.
16. Аналіз і шляхи вдосконалення використання робочого часу в організації.
17. Аналіз організації та стану нормування праці на підприємстві.
18. Організація оплати праці на підприємстві та її ефективність.
19. Організація оцінювання персоналу та її ефективність.
20. Організація розвитку персоналу та її ефективність.
21. Кадрове діловодство в організації.
22. Кадрова служба організації, ефективність її діяльності.
23. Інвестування у персонал та його ефективність.
24. Конкурентоспроможність персоналу організації та шляхи її підвищення.
25. Соціальне партнерство в організації.

26. Мотивація праці керівників середнього та низового рівнів управління.
27. Аналіз і шляхи підвищення ефективності менеджменту персоналу.
28. Проект удосконалення професійно-кваліфікаційної структури персоналу.
29. Соціальні методи мотивації персоналу.
30. Соціально-психологічний клімат у трудовому колективі.
31. Кадровий резерв і планування трудової кар'єри.
32. Аналіз ефективності преміювання персоналу.
33. Організація професійного навчання персоналу на підприємстві.
34. Мотивація трудової поведінки робітників.
35. Аналіз ефективності диференціації заробітної плати в організації.
36. Аналіз ефективності діяльності організації.
37. Продуктивність діяльності організації.
38. Продуктивність праці в організації.
39. Організація праці на підприємстві.
40. Гуманізація праці.
41. Соціальне планування в організації.
42. Соціальна політика організації.
43. Аналіз стилів керівництва людьми в організації.
44. Аналіз ефективності режимів праці й відпочинку на підприємстві.
45. Аналіз і шляхи зменшення важкості праці на підприємстві.
46. Планування фонду оплати праці.
47. Аналіз ефективності форм і систем оплати праці на підприємстві.
48. Аналіз і раціоналізація трудових процесів.
49. Використання інформаційних технологій і ПЕОМ у менеджменті персоналу.
50. Тарифна система оплати праці та її ефективність.

ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ЕКЗАМЕНУ

1. Предмет і мета навчальної дисципліни управління розвитком персоналу.
2. Сутність розвитку персоналу та його роль у забезпеченні конкурентоспроможності працівників і організації.
3. Взаємозв'язок стратегії розвитку персоналу та стратегії управління організацією.
4. Складові конкурентоспроможності персоналу організації.
5. Управління конкурентоспроможністю персоналу.
6. Сутність та складові проекту розвитку персоналу організації.
7. Управління проектом розвитку персоналу в організації, прогнозування його результатів і потенційної ефективності.
8. Організація системи розвитку персоналу, особливості професійного навчання на великих, середніх та малих підприємствах.
9. Визначення потреби у підготовці персоналу, цілей навчання, розроблення навчальних планів і програм.
10. Форми професійного навчання персоналу та обґрунтування їх вибору в організації.
11. Маркетинг персоналу в умовах ринкової економіки.
12. Зовнішні і внутрішні фактори, що визначають напрями маркетингу персоналу.
13. Джерела інформації з розвитку персоналу.
14. Законодавчі та нормативні акти з розвитку персоналу.
15. Інвестиції в персонал як основа розроблення виробничих і соціальних показників розвитку організації.
16. Класифікація витрат на розвиток персоналу.
17. Аналіз та планування витрат організації на професійне навчання персоналу.
18. Методологічні підходи до визначення ефективності професійного навчання персоналу.

19. Система показників і оцінка економічної ефективності професійного навчання персоналу.
20. Визначення потреби організації у персоналі як основа для прогнозування і планування його розвитку.
21. Методи визначення професійного та кваліфікаційного складу робітників в організації.
22. Розрахунок структури фахівців у розрізах спеціальностей і рівнів кваліфікації.
23. Балансові розрахунки додаткової потреби у робітниках і фахівцях та джерел її забезпечення.
24. Визначення обсягів професійного навчання у професійно-технічних і вищих навчальних закладах.
25. Система багаторівневої освіти.
26. Управління системою загальної середньої освіти.
27. Організація професійно-технічної освіти, участь підприємств у здійсненні цієї освіти.
28. Управління вищою освітою, підготовка фахівців з вищою освітою.
29. Ступеневість професійно-технічної та вищої освіти, освітньо-професійна післядипломна підготовка.
30. Сутність та складові маркетингу освітніх послуг.
31. Кадрові агентства при навчальних закладах.
32. Механізм формування державного замовлення на підготовку фахівців і робітників.
33. Податкова, кредитна та фінансова політика щодо надання освітніх послуг.
34. Державні гарантії надання молоді першого робочого місця.
35. Посадові інструкції, кваліфікаційні карти, карти компетенції, професіограми працівників.
36. Поняття та завдання ділової оцінки персоналу.

37. Використання результатів ділової оцінки персоналу у плануванні та організації його розвитку.
38. Форми та види адаптації працівників організації до умов середовища.
39. Управління виробничою адаптацією молодих робітників і фахівців.
40. Атестація як особливий метод оцінювання персоналу.
41. Сучасні форми атестації персоналу організації.
42. Процедура проведення атестації персоналу.
43. Використання результатів атестації в управлінні розвитком персоналу організації.
44. Зарубіжний досвід проведення атестації, нетрадиційні підходи в атестації персоналу організації.
45. Типи, види, форми та мета професійного навчання робітників.
46. Роль держави й організацій у підготовці кадрів на виробництві.
47. Організація підготовки робітників на виробництві.
48. Специфіка професійної перепідготовки робітників в організації.
49. Планування підвищення рівня кваліфікації робітників в організації.
50. Організація системи підвищення кваліфікації і перепідготовки керівників та фахівців.
51. Самостійне навчання керівників і фахівців в організації.
52. Короткострокове підвищення кваліфікації керівників та фахівців. Університети організацій.
53. Спеціалізація, довгострокове підвищення кваліфікації та перепідготовка керівників і фахівців.
54. Планування підвищення кваліфікації та перепідготовки керівників і фахівців в організації.
55. Трудова кар'єра та її планування в організації.
56. Організація професійно-кваліфікаційного просування робітників і планування їхньої трудової кар'єри.
57. Планування та розвиток кар'єри фахівців і керівників організації.
58. Формування резерву керівників.

- 59. Підготовка резерву керівників та оцінювання її ефективності.
- 60. Роль і місце соціального управління в плануванні та організації розвитку персоналу.
- 61. Прогнозування і планування соціального розвитку персоналу в організації та поза виробництвом.
- 62. Удосконалення соціальної структури і професійно-кваліфікаційного складу працівників.
- 63. Задоволення потреби менш соціально захищених груп персоналу організації в їх професійному розвитку.
- 64. Соціальне проектування персоналу нового та реконструйованого підприємства.
- 65. Матеріальне стимулювання розвитку персоналу.
- 66. Методи нематеріального стимулювання розвитку персоналу в умовах ринкової економіки.
- 67. Стимулювання роботодавців щодо розвитку персоналу організацій.
- 68. Зарубіжний досвід стимулювання розвитку персоналу.

САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ НАД КУРСОМ

Самостійна робота студентів поєднує роботу з літературними джерелами і лекційними матеріалами.

Необхідним елементом роботи студентів при підготовці до семінарських занять є конспектування запропонованої літератури з вивчаючими питаннями, вивчення необхідних законодавчо-правових паперів, а також підготовка рефератів за запропонованими темами.

Учбова дисципліна „Управління розвитком персоналу” передбачає значну частину самостійного вивчення магістрами теоретичного матеріалу на основі роботи з літературними джерелами та глибокого вивчення практичного управління розвитком персоналу на базах виробничої практики (для студентів денної форми навчання) або за місцем основної роботи (для студентів, вчашихся без відриву від роботи) згідно з даною робочою програмою. Самостійне вивчення передбачає більш глибокий аналіз окремих актуальних питань управління розвитком персоналу.

Курс „Управління розвитком персоналу” для магістрів орієнтований на стимулювання пізнавальної діяльності студентів при самостійному вивченні програмного матеріалу. Система тестування, використовувана під час проміжного контролю на протязі семестру, призвана сприяти розвитку у студентів-магістрів навичок наукового аналізу явищ і факторів з управління персоналу, професійних інтересів, устремління до систематичної самоосвіти.

З цією ціллю в робочій програмі за курсом „Управління розвитком персоналу” рекомендується список літератури, якою студенти можуть користуватися в період самоосвіти.

Структура та зміст програми орієнтує на пошук найбільш дієвих методів самоосвіти з ціллю забезпечення глибокого освоєння студентами необхідного матеріалу за для більш ефективного використання отриманих знань на практиці.

КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ

Викладач повинен оцінювати рівень знань за теорію на проміжному та стоговому контролі за такими критеріями:

Відмітка	Критерії
5 балів	Студент дав правильну та вичерпуючу відповідь на поставлене запитання. При цьому показав високі знання понятійного апарату і літературних джерел, вміння аргументувати своє відношення до відповідних категорій, залежностей та явищ.
4 бали	Студент в цілому відповів на поставлене запитання, але не зумів переконливо аргументувати свою відповідь, помилився в використанні понятійного апарату.
3 бали	Студент дав неповну відповідь, ухилився від аргументування, показав незадовільні знання понятійного апарату і спеціальної літератури.
2 бали	Неправильна відповідь або повна відсутність відповіді.